

IZ POSTNEGA GOVORA AKADEMIKA DR. ALOJZA REBULE

Spoštovani rojaki!

Rada bi Vam napisala nekaj misli četrtkovega postnega predavanja pisatelja dr. Alojza Rebule. Gotovo ste že kje brali njegov letošnji postni govor: *SVETO PISMO KOT LITERATURA*. Predavanje je bilo izredno bogato, polno novih smernic in z literarno razdelitvijo Svetega pisma. Uspela sem zapisati nekaj njegovih misli, kot so: *Verjeti moramo v navdih Svetega pisma z isto vero kot v evharistijo. Sveto pismo je proizvod lepote. Je Knjiga med knjigami, katere navdihnjenje je neprimerno večje od vseh drugih knjig.* Bog ga je hotel v literarni obliki. Sveto pismo živi v književnosti mnogih svetovno znanih umetnikov. Vsi so postavili svoje delo na njegov piedestal, tako Homer, Dante in Vergilij, katerega je v psalmih posebej navdihnila lirična predstavitev umirjenega vesolja. Svetopisemski pisatelji so predstavili duhovnost v vzdušju vzvišenosti in umetniške moči: v knjigi Visoke pesmi, v Prerokih, v Jobovem prosojnjem realizmu, v silovitosti pisem sv. Pavla in v Jezusovem govoru na Gori, o katerem je Bergson, spreobrnjenec iz judovstva, dejal, da je božanskega počela.

Rebula je predstavil delitev svetopisemskih knjig v literarnih vrstah epike, lirike, dramatike ter v etiki in didaktiki. V njih se sprehaja Bog po Mojzesovem peteroknjžju in osvobaja. Hebrejci imajo veliko vojsko. Tečejo potoki krvi v času Jozueta, Baraka, Gideona, Jefteja, Jojakima in Davida. Kot v epih Odiseja in Iliada svetopisemski pisatelji predstavijo zgodbo o Rutu in njeni ljubezni do snahe; o Esteri, ki postane perzijska kraljica, in pravo novelo Holoferna ter Judite, ki v sovražnem taboru ne pozabi na Boga, se posti, moli in kot Estera posreduje za rešitev judovskega naroda. Posebno pozornost je posvetil eni najkrajših knjig prerokov in navedel naslednji veličasten opis preroka Joela: *"Poslušajte to vsi prebivalci dežele: ... - Kar je pustila kobilica grizljivka, ... je požrla skakalka in kar je pustila skakalka, je požrla glodalka. - Zbudite se pijanci in jokajte, tulite vsi vinski pivci zaradi sladkega vina, ker vam je vzeto od ust."*

Svetopisemski liki: Dramskost dialoških besed satana in Joba o problemu, ki muči ljudi še danes. V Jobovi knjigi se odlikavajo čustva današnjega človeka. Job je podoben vsem nam. Satan ga hoče prikrajšati ne le za imetje, ampak tudi za zdravje. – Ko se vpraša zakaj, mu Bog odgovori: *Kje si bil, ko sem utemeljil zemljo?* Jahve je tisti, ki dela in govori kot nihče v svojem sijaju. V njegovem govoru je poezija.

V monoteistični drži in anmenu Visoke pesmi je navzoča lirika naroda. Ko gre za ljubezenska čutenja, ki jih najdemo tudi pri naših pisateljih od Prešerna do Kosovela, je Visoka pesem biser ljubezni, zaročenka je tu (...) Prav tako opisuje lik zaročenca. Ali je mogoče ostati ob tej pesmi gluhi? Kdo je ustvaril ljubezen? - se je vprašal predavatelj, - Gospod Bog je ustvaril spol in ljubezen.... Nato je napravil kratek povzetek le nekaterih svetopisemskih knjig, se ustavil ob njihovi modrostni vsebini ter moralno spodbudnih spisih, kjer nas pisec dviguje v nesmrtnost. V Sirahovih pregovorih pravi: *Bog me je imel od začetka ob sebi.* V krajšem in ostrem spisu Pridigarja, ki se lahko primerja z najmodernejšim besedilom, govori o absurdnem načinu življenja. *Vse je nič. Nič novega.*

Kdor si več znanje, si več bolečine. Blagrujem tistega, ki ga še ni. Dan smrti je boljši kot dan rojstva... Ne omenja pa samomora. *Zemeljska radost s pogrnjeno mizo, da se človek veseli, to velja.* A zaključí rekoč: *Boj se Boga, to je za človeka vse.* Iz helenistične dobe je omenil pomembnost etike Druge knjige Makabejcev zaradi patetične zgodbe matere in sedmih otrok ter zaradi junaškega ravnanja Matatija, Jonatana in Juda proti helenizmu, ki hoče uničiti judovstvo.

Rebula je poudaril epsko svečanost evangelistov Janeza in Luke v njuni pripovedi o božiču: *Tiste dni je izšel ukaz cesarja Avgusta ...* V Novi zavezi je pisatelj Rebula občudoval sv. Luka, kako je zmožel povzeti ves evangelij preko Zaharijevega, Marijinega in Simeonovega speva. To so namreč besede, ki izražajo vso našo vero v Boga, vsak ve, za koga gre, ko bere: *Vzhajajoče Sonce iz višave in Mogočne je vrgel s prestola,* Marija govori tudi v političnem smislu, je dejal. Ob padcu Babilona, to je, ko ne bo več krivice, se bo dopolnila Simeonova prerokba: *Na svoje oči sem videl Zveličarja, ki si ga poslal vsem ljudstvom.*

O vzvišenosti pripovedi iz evangelija je govoril o izgubljenem sinu, o Samarijanki, o spremenjenju na Gori, o Pavlovi plovbi ter o Razodetju, ki nam pove najpomembnejše, to je o začetku in koncu človeštva, o porazu satana, o novem nebu in novi zemlji. Podobno svečanost najdemo le v Danteju ali Claudelu, je komentiral naš pisatelj.

Lirska literarna oblika je vpletena v Psalmih, ko govorijo o oznanjevanju Mesije, o univerzalni lepoti in o duhovnem razpoloženju ter o sreči, postavi, domotožju in ljubezni do domovine: *Naj se mi jezik prilepi, če pozabim tebe, Jeruzalem.* Vsi spevi so pogovor psalmista z Absolutnim, in opevajo Gospodovo edinstvo in veličastvo.

Na pragu Nove zaveze so še druga monumentalna dela, kot je veličastna ideja evangelija po Janezu ter Pavlova pisma, ki so vrhunec zase zaradi duhovnega zaleta in plastičnosti, da bi mi v noči videli kod in kam.

Vsem rojakom v domovini in po svetu lep pozdrav od s. Rezke